

LÜHIDALT

Tapa valla valimiskomisjoni asukoht ja tööaeg

Tapa valla valimiskomisjon asub Tapa vallavalitsuse II korrusel ruumis nr 2.5, aadressil Pikk 15, Tapa vallasisene linn, Tapa vald.

Kontaktandmed:

valimiskomisjoni esimees Piret Treial, piret.treial@tapa.ee, tel 3229656, 55578165;

valimiskomisjoni aseesimees Ilona Alla, ilona.alla@tapa.ee, tel 3229671.

Valimiskomisjoni tööaeg:

21. augustist kuni 18. septembrini 2013 igal tööpäeval kell 10–12;

10. septembril 2013 kell 10–18; Muul valimistevahelisel perioodil on valimiskomisjoni lahtiolekuaeg iga kuu teisel esmaspäeval alates 10-st kuni 12-ni.

Piret Treial,

Tapa valla valimiskomisjoni esimees

LÜHIDALT

Tapa valla „Kauni kodu“ võitjad selgunud

Tapa vallavalitsus korraldas heategevusalase vallasise konkursi Kaunis Kodu, mille eesmärgiks oli välja selgitada Tapa valla haldusterritooriumil asuvad kõige heakor-
rastatunud objektid ja selle kaudu kaasa aidata keskkonna kaunimaks kujundamisele.

Juuni lõpus käis 7-liikmeline komisjon sõitmas mööda valda ning astus sisse ilusamatesse aedadesse. Ühiselt otsustati selle aasta võitjad kuulutada järgmiselt:

Imastu Kool-Kodu, Imastu, Tapa vald (sotsiaal- ja ühiskondlike hoonete kategoorias),

Külli Öisma, Suuresoo, Saksi küla, Tapa vald (eramute kategoorias),

Riina Ahven ja Anvar Lepik, Lepiku talu, Jäned küla, Tapa vald (eramute kategoorias),

Pavel Sviridov, Spordi tn 9, Tapa linn (eramute kategoorias).

Juuni alguses toimus ka maakondlik kodukaunistamise konkurss „Lääne-Virumaa Kaunis Kodu 2013“. Sellel konkursil esindasid väga tublilt Tapa valda neli objekti:

Valeri Trujevtsev, Side tn 15, Tapa linn

Salme Novikov ja Margo Novikov, Tähe tn 13, Tapa linn

AS Hoolekandeteenused, Tapa Kodu, Loode tn 12, Tapa linn

Külli Lööper, Tuuleveski, Vahakulmu küla, Tapa vald

Parimate tunnustamine toimub Tapa linnapäevade avamisel, kus võitjatele antakse tänukirjad ja väikesed preemiad. Selle suve Tapa valla tublimad esitatakse järgmisel kevadel maakondlikule konkursile, kus otsitakse ilusamaid objekte üleriiklikule konkursile.

Ootame endiselt vihjeid ilusate kodusade kohta. Kui olete märganud mõnda kaunist aeda, ühiskondliku hoone ümbrust, tootmis-
hoonete ümbrust, hoonete rühma, küla või külaosa, tänavat või muud, siis palun andke sellest teada Tapa vallavalitsusele, nii saame neid tublisid inimesi tunnustada. Kaunistest kodusadadest palume teatada e-kirja teel liina.kald@tapa.ee või Tapa vallavalitsuses.

Liina Kald, vallakunstnik

Lugupeetud ostjad!

17. augustil kell 9 avatakse uus kauplus **MELITA** (Turu, 3). Müügil on suur valik naiste-, meeste- ja lasteriideid ja jalanõud. Pakutakse kaupa ka kalameestele. Hinnad on soodsad! Esimesed viis ostjat saavad üllatuse. Tere tulemast!

Sel suvel sai Arenduskoda ja vallavalitsuse sotsiaalosakond Rohelise tänava rekonstrueerimise käigus korraliku videovalvega parkla, mis parandab tunduvalt liiklusolukorda ja muudab mugavamaks külastajate parkimistingimused. Pildidel on näha muutused, mis toimusid aadressil Roheline 19 perioodil juuni-juuli 2013. Tapa valla sellesuvisest ehitustegevusest saab lugeda lk 4.

Fotod Heiki Vuntus

Suvelgi on hea koos tegutseda

Võib vist öelda, et suve selg-
roog on murtud – kaks suve-
kuud on kohe-kohe ühele poole
saamas.

Samas – üks rohkelt tegutsemislusti pakkuv suvekuu on veel ees.

Tapa valla kultuurisuve senine tippsündmus minu jaoks on olnud vaksalis etenduv teatri-
tükk. Lugu ise on suurepärane, koht ilmekas ning näitlejate töö vaimustav.

Ees ootavate suvesündmuste hulka mahub ka üks maakonda-
deülene ettevõtmine. Piibe päev kaasab ka Tapa valda ja selle ettevõtjaid. Hea võimalus koduümbruses ja veidi kaugemalgi ringi vaadata.

Tundub, et tasapisi hak-
kavad ka Tapa valla (turismi) ettevõtjad mõistma sündmuste tähtsust külastajate piirkonda meelitamisel. Oleks hea, kui suurüritused, nagu Tapa Vorsti-
festival, oleksid populaarsed ka kohalike ettevõtjate seas, olgu tegemist siis toitlustamise või meelelahutuse pakkumisega. Vaja lihtsalt veidi oma tegemisi planeerida. Esimestel julgetel on alati keerulisem, kuid teata-

vasti jänesed šampust ei joo.

Tõsi, Tapa valla kultuuri-, laa-
da- ega spordisuve pole võrreldav pealinna või teiste suurlinnadega. Aga kas peakski olema? Las ol-
lagi see pigem avastamisrõõmu pakkuv, meelitage väikseid ja toredaid seltskondi ning suuri massiüritusi olgugi vähem – et jõuaksime need hästi ette val-
mistada ning seeläbi külastajatele hea mulje jätta.

Et Tapa valda oleks põhjust tulla ning siin võiks pikemalt pea-
tuda, oleme panustanud rohkelt heakorda ja turvalisusele. Kooli tänava mänguväljaku ümbrus on saanud kenad teerajad ning valgustus on paremini lahendatud. Turvatunde tõstmiseks on linnas valvekaamerate võrk, mis peaks ohjama ka neid «vägilasi», kes kas siis kangema kraami mõju all või teismee üljusest käivad öösiti jõuharjutusi tegemas kaitsetute lillepottide ning pargipinkide kallal.

Oma panuse heakorda andsid ka õpilasmalevlased. Kiidan Ave Pappet selle vedamise eest. Lastest on tõesti palju abi olnud ja loodan, et ka lastele jäi kogemus meelde positiivsena.

Tapa valla uuemate sündmus-
te, operatiivsete teadete ja muu olulise infoga on võimalik olla kursis ka meie Facebooki lehe kaudu. Viisakad ning põhjenda-
tud arvamused on sealsele seinalle igati oodatud.

Sama oodatud nagu voliko-
gulükmete sõnavõtt ja ettepanekud volikogu istungitel ning valdkonna komisjonides. See muudaks otsustamise oluliselt kiiremaks, kui pidev allkirjade kogumine ja nende volikogule esitamine. Ma ei oska öelda, miks ja kuidas on kinnistunud arusaam, et ainult see on demokraatia. Pean valijatega suhtlemist väga oluliseks, kuid sama oluline on avada suu ka siis, kui selleks on aeg ja koht. Ütleb ju eesti rahva vanasõnagi, et kus viga näed lai-
ta, seal tule ja aita. Seega – Tapa vald ja selle juhtimine ei ole mitte ühe kitsa ringi «asi», vaid see on meie koostöö tulem. Suured ja toredad asjad sünnivad ühisest tegutsemisest.

Rõõmsat koos tegutsemist!

Alari Kirt,
vallavanem

SAIAKOPLI KÜLAPÄEV

10. augustil 2013. a

kl 12–13 sõnavõttud, tervitused – meenutame kolhoosi moodustamist 25 aastat tagasi.
kl 13 toimub ühispildi tegemine (2 €).
kl 13.15–14 väike kontsert meie taidlejatelt.
Alates kl 15 mängib ansambel Valge roos!

Toimuvad näitused:

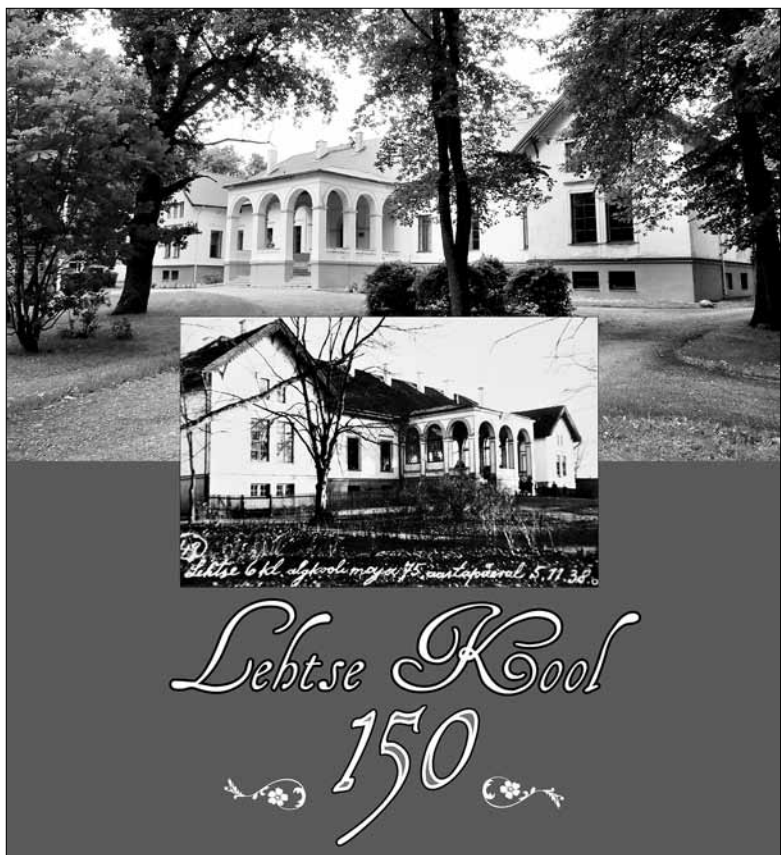
- Mare maalid,
- Külli kirju kari.

Kõhtu täidab ja märjakest annab Pubi Tareke, Luule leivategu. Üllatusküünlased.

Info: Sirje 5382 6452, Tiina 5566 5266.

LEHTSE KOOL tähistab järjepideva hariduse andmise 150. aastapäeva laupäeval, 24. augustil 2013.

Koolimaja avatud alates kella 15st, vilistlaste kontsert kell 17.
Osalustasu 10 €, pensionärid 5 € saab tasuta kas pangaülekandega, sularahas Lehtse kooli alates 12.08.2013 või peole registreerimisel kohapeal.
Täpsem info kooli koduleheküljel www.lehtsekoool.ee.

Lehtse Kool peab juubelit

Seal, kus sild viib üle väikse Soodla jõe kauni pargi süles lõpeb pikkallee. Suurte puude varjus kena Pruuna mõis, seal on Lehtse lapsed koolis käinud kõik.

(Asta Köheli)

24. augustil peab Lehtse Kool juubelit – seekord arvuks 150. Pruuna külakool asutati 1863. aastal Pruuna külas, kus esimesena hakkas lapsi õpetama PRIIDU VAHTRIK.

1478. aastast on esmakordselt teatud Pruuna mõisast, mis kuulus tollal TOIYZSIDELE, järgmiselt omanikult BRUN VON DROLZHAGENILT on pärit mõisa eestikeelne nimi PRUUNA. 17.–18. sajandil vahetas mõis tihti omanikke. 25. oktoobril 1919 riigistas mõisa Eesti Vabariik. Samal aastal anti Pruuna mõisahoonde üle Lehtse koolile, kuhu alevist kolisid kõigepealt vanemad klassid. Esimeseks juhatajaks sai Tallinna tütarlaste kroonugümnaasiumi lõpetanud ALIDE ROSIN, kelle esimeseks töökohaks oligi Lehtse – kolm aastat. Kuupalgaks oli 125 rubla. 1922. aastal kolisid kõik kuus klassi Pruuna mõisa, kuhu kool on jäänud praeguseni.

Huvitav on märkida, kuidas aastate jooksul on muutunud kõikunud õpilaste arv:

1863 – 43 õpilast, 1956/57 – 150, 1966/67 – 204, 1976/77 – 91, 1986/87 – 106, 1996/97 – 150, 1999/2000 – 132, 2001/01 – 112, 2005/06 – 67, 2010/11 – 50 ja 2012/13 – 48.

Juba mitu aastat on koolis liitklassid. Nii nagu õpilaste arv on kõikunud, on muutunud ka kooli nimed. Kui algusaastail kandis kool Pruuna külakooli nime, on kooli praegune nimi lihtsalt LEHTSE KOOL. 2009. aastal liideti meie kooliga Lehtse lasteaiad, kes tänava tähistab oma 20. juubelit.

Kool on väike, aga tubli. Siin õpib 48 õpilast 33 perekonnast: 19 tüdrukut, 29 poissi.

Kõige rohkem on õpilasi 1. klassis – 9, kõige vähem õpilasi 5. klassis – 2. Kolmelapselisi peresid on kolm, kahelapselisi peresid on kaheksa.

Praeguste õpilaste vanematest on 16 õppinud Lehtse koolis. Veel 15 aastat tagasi, kui pidasime kooli 135. aastapäeva, olime kolme põlvkonna kool. Nüüdseks on jäänud vaid neli

põlis perekonda, kelle vanemad ja vanavanemad on õppinud meie koolis.

tatakse koolis koorilaulu ja rahvamuusikat, tegutsevad ansamblid, kandle-, plokkflöödi- ja klaveriring. Esmakordselt tegutses lõpuklassi poistebänd, Tapa muusikakoolis õpib viis õpilast. Koorid on osa võtnud laulupidudest. Lapsed on õpitulemuste poolest olnud tublid aineolümpiaadidel.

Õpetajad toetavad õpilaste individuaalsust, et nõuda neilt võimekohast õppimist, püüavad teha kõik selleks, et laps tunneks end koolis koduselt. Koolis valitseb sõbralik õhkkond. Punasekatuseleline iidne koolihoone, rohelsest pakatav ja linnulaulust rõkkav kooliümbrus on igati soodne keskkond noore inimese kasvatamiseks. Lehtse koolipere vaatab lootusrikkalt tulevikku.

Meie kauaaegne direktor Endel Sidron on kasutanud kunagise haridusministri Peeter Kreitzbergi sõnu kooli kohta: „Inimese kujunemisel on kõige tähtsamad ema-isa ja kodu. Teisel kohal on kommunikatsioonivahendid, kolmandal kohal sõbrad ja neljas on kool. Ärge pange pahaks, et kool nii hilja tuleb. Vankril on neli ratast ja veeremiseks peavad kõik neli tugevad olema.“

2012/2013 lõpetas meie kooli 93. lend. Lendude arvestust alustasime 1921. aastast, mil Pruuna mõisas lõpetas esimene 6. klass. Koolikohustus oligi sellel ajal kuus klassi.

Ootame kõiki vilistlasi ja endisi õpetajaid kooli 150. aastapäevale 24. augustil kell 17 Pruuna mõisa.

Täpsem informatsioon www.lehtsekool.ee

Helle Koitjärv, ajalooõpetaja

Tunnustuse “Ettevõtlik lasteaiad” kahekordne omanik Pisipõnni lasteaiad oma esindusmeeskonnaga kogemusi jagamas ja teistelt õppimas Rakveres “Ideede laad 2013” üritusel. Pildil vasakult: Maie Kents, Leevi Ivainen, Laire Leitsmann, Eva Vabamägi, Silva Sumla.

Foto Mare Tõnisson

Kaks viimast õppeaastat valla hariduselus

Tapa vallas sissekirjutust oma-vast 8469/8190 (juuni 2012/ juuni 2013) elanikust on õppimas EHISE andmetel 1705/1582, so 20 %/19% kogukonnaliikmetest. Alustades alusharidusest ja lõpetades doktoriõppega on õppurite vanus 3/2 kuni 53/57 eluaastat.

Valla üldhariduskoolides õppijatest osales edukalt ainekondsidel ja olümpiaadidel: maakondlikel ainekondsidel põhikoolist 27/27 ja gümnaasiumist 12/13 õpilast, vabariiklikul tasandil põhikoolist 6/5 ja gümnaasiumist 8/11 õpilast.

Valla õppuritest järgmisele haridustasemele suundujaid oli: lasteaia lõpetas 74/71 sügisel kooliteed alustavat last, põhikooli lõpetas 85/77 õpilast, gümnaasiumi lõpetas 53/45 noort.

Tapa vallast on õppimas üldhariduskooli järgselt kutsehariduses 149/111, rakenduskõrghariduses 102/81, bakalaureuseõppes 107/85, magistriõppes 54/41 ja doktoriõppes 1/3 õppijat – kokku 413/321 õppurit vanuses 16–53/16–57 eluaastat.

Tööandjatel on võimalus pakuda eriala õppivatele noortele

praktika võimalust ja leida nende seast vajalikke töötajaid. Informatsiooni kontakti võtmiseks teatud eriala (eriala täpne nimetus ja kool) õppuritega saab valla haridusnõunikult.

Ülevaadet õpitavatest erialadest, täiendatud andmetega käesolevast õppeaastast, on võimalik huvilistel lugeda Tapa valla kodulehelt. Vajaliku leiate, kui valite Tapa valla kodulehelt rubriigi teenused ja selle alt hariduse temaatika.

Mare Tõnisson, haridusnõunik

Vilistlaste Fondi 2012/2013. õa stipendiaadid

Teist aastat järjest jagas Tapa gümnaasiumi Vilistlaste Toetusfond stipendiumid välja 2012/2013. õppeaastal silmapaistvate õpitulemuste ja tegevuste eest järgmistele õpilastele:

Pärja Õun pälvis stipendiumi väga heade õpitulemuste eest.

Pärja Õun lõpetas kooli kuldmedaliga ning ta on äärmiselt kohusetundlik, heade organisatoorivõimetega, ettevõtlik ja aktiivne noor. Klassikaaslased hindavad tema sõbralikkust ja abivalmidust. Pärja on aktiivne skaudiliikumise eestvedaja ja rajas ka oma õpilasfirma, mis oli edukas. Lisaks on ta ka väga tubli muusik, mängides mitut erinevat pilli.

Kadi Saluste pälvis stipendiumi väga heade õpitulemuste eest.

Kadi Saluste lõpetas kooli kuldmedaliga. Eriti häid tulemusi näitas Kadi reaallainetes. Ta on väga tubli sportlane, kes jagab võrdselt hästi ennast kahe meeskondliku spordiala

- käsipalli ja saalihoki vahel. Kadi on kohusetundlik, sõbralik, teiste suhtes hooliv ja abivalmis tütarlaps.

Elina Born sai tunnustuse kategoorias Aasta Tegu, millega kaasnes Tapa gümnaasiumi maskott Taps ning stipendiumi aktiivse osalemise eest koolielus.

Elina Born on aktiivne noor, kes on sõbralik, ettevõtlik, teistest hooliv ja abivalmis. Elina on ennast pühendanud muusikale. Ta osales menukas saates Eesti otsib superstaari ja pälvis seal väga kõrge teise koha.

Rail Ageni pälvis stipendiumi aktiivse osalemise eest koolielus ning edukate sporditulemuste eest.

Rail Ageni on aktiivne noor, kes on väga häid tulemusi saavutanud käsipallis. Ta on valitud ka Eesti noortekoondisse. Rail on kuus aastat olnud seotud Tapa gümnaasiumi raadiosõlmega, neist kahel viimasel aastal olnud selle juht. Ta on 8 aastat tegelenud rah-

vatantsuga ning osalenud suurtel tantsupidudel. Rail on sõbralik, kohusetundlik, abivalmis, tema peale saab alati kindel olla. Klassi üritustel on tema enamasti eestvedaja, tõmmates innukalt kaasa teisi.

Lisaks lõpetajatele pälvisid stipendiumi:

Taniel Paju eduka esindamise eest olümpiaadidel ja **Karin Leevald**, kes saavutas ülevabariigilisel gümnaasistide Soome keele olümpiaadil I koha.

Armas vilistlane, kes sa soovid toetada meie oma kooli tublisid noori, ootame sulle sobivat panust a/a 221013341412 (Swedbank). Fondi vara hoitakse Tapa valla valitsuse erikontol. Täpsem info Fondi kohta Tapa gümnaasiumi veebilehel <http://www.tapagymnaasium.ee/>

Makse selgitusse palun lisada märke „vilistlased“ ning toetaja nimi. Fondi juhatus

Muusikakooli teade

Tapa muusikakooli sisseastumiskatsed läbisid edukalt:

Kristina Aurelia Kullang (pärimusmuusika mandoliin, I. Kald), Iris Mõts (pärimusmuusika mandoliin, I. Kald), Kristofer Põhjala (saksofon, J. Tüli), Laura Piksar (klaver, D. Roditšenko), Jaan Francis Rattasepp (klaver, D. Roditšenko), Lisbet Tinas (klaver, I. Puusepp), Helina Mikik (klaver, L. Denissova), Maksim Mürk (kitarr, W. Liu), Olga Poždjakova (kitarr, W. Liu). Ootame teid kõiki **29. augustil kell 14** muusikakooli kohtuma oma õpetajaga. **Avaaktus toimub 2. septembril kell 16 Tapa kultuurikojas.** Kena suve!

Ilmar Kald

Eesti Vabariigi aastapäeva ürituse tähistamine Vahakulmus.

Foto lasteaiarihiivist

Üks ilus lapsesõbralik mängumaa

Mäng, see on meie elu kõige tähtsam komponent – nii suurele kui ka väikesele inimesele, sest sellest saab alguse igapäevaste tarkuste õppimine.

Keset suve mängust ja mängumaa tähtsusest kirjutan seetõttu, et üks tore koht, kus mängud vaid mõneks suvekuuks aastas lakkavad, tähistas 1. augustil väikest juubelit. Noor juubilar on Vahakulmu külas asuv lasteaed. 1. augustil möödus viis aastat sellest, kui Vahakulmu külas asuvad kaks lasteaiarühma ühendati Pisipõnni lasteaiaga. Enne kahe lasteaiia omavahelist liitumist oli Vahakulmu lasteaiia nimeks Sinilill. Asutuse tegevus lasteaiiana sai alguse Vahakulmus 1991. aastal. Juba üle kahekümne aasta tegutsev väike lasteaed asub Tapalt 7 km kaugusel, kolmekordse elumaja esimese korruse kahes korteris. Looduslikult väga kaunis kohas, eemal suurest maanteest. Lasteaias on kaks rühma ja need on viimased viis aastat olnud lastega täidetud. Kokku on sel perioodil lasteaeda külastanud 114 last. Enim lapsi oli lasteaias 2011/2012. õppeaastal. Siis sõidutas nii mõnigi

lapsevanem oma lapse Vahakulmu seetõttu, et Tapa linna lasteaias ei olnud lapsele lasteaiakohta. 2012/2013. õppeaastal avatud uus lasteaiarühm Tapa vene gümnaasiumis muutis olukorda ja nüüd on Tapal kõikidel koolieelikutel võimalus lasteaias käia.

Ka lasteaiia lõpetajaid on viiel viimasel aastal olnud igas lennus, kokku on sel perioodil lasteaiast kooliteed alustanud 21 last. Tsiteerin siinkohal Jo Ryani poolt kirja pandud elujaatavat tarkusetera: „Kui me ei muutu, siis me ei kasva. Kui me ei kasva, siis me tegelikult ei ela“.

Selles väikeses lasteaias töötavad kohusetundlikud, oma tööd armastavad inimesed. Lapsi arendavad lisaks rühma õpetajatele veel ka muusikaõpetaja, vajadusel logopeed ja õpetaja abid. Laste maitsva toidu eest hoolitseb kokatädi. Tänu õpetajate Illa Õuna ja Ester Pihti enesetäiendamistele keskkonna- ja tervisekasvatuse valdkonnas, on lapsed saanud osaleda mitmetes erinevates huvitavates projektides. Õpetaja Jane Kuiva on aga väga hea ja osav kunstikasvatuse arendaja. Ei

saa mainimata jätta, et selle väikse maja personal on palju rõõmu valmistanud nii lastele, lastevanematele kui ka lasteaiia juhtkonnale. Igapäevase tubli töö kõrvalt on ära toodud mitmeid auhinnalisi kohti nii vabariiklikelt kui ka maakondlikelt konkurssidelt. Personali tööd toetavad laste vanemad. Koos korraldatakse omanäolisi ja vahvaid üritusi, väljasõite.

Lapsesuu on oma lasteaiia kohta öelnud järgmist: „Mulle väga meeldib lasteaias käia, sest seal saab mängida ja süüa ja teha üldse igasuguseid põnevaid asju, ainult mõnikord ei meeldi mulle natukene magada ja kaebamine ei meeldi kah...“.

Mängumaa on üks imeline maa, kus miski pole võimatu. Seal võib palju põnevat juhtuda. Ühe ainsa hetkega võid sattuda kohta, kus keegi pole veel olla saanud, teha seda, mida keegi pole veel teha saanud - selline ta on, see mängude völlumaa.

Kohtumiseni Sinu mängumaal Vahakulmus, mängimiseni!

Tea Välk

Tapa gümnaasiumi tantsijad lastekaitsepäeval.

Foto Ave Pappe

Tapa Lastekaitse Ühingu tegemisi

Tavaliselt tehakse kokkuvõtteid aasta lõpus, kuid meie oma ühingu teeme kokkuvõtteid vastavalt sellele, kuidas on läbi viidud erinevaid projekte ja üritusi.

Esimesel poolaastal on Tapa Lastekaitse Ühingul õnnestunud nii mõnelegi projektile erinevatest fondidest toetus saada. Paljud noored, kes sügisest kevadeni noortekeskust külastasid said oma oskusi täiendada kokandustegevustes. Loovusringi lapsed, kellest osad juba viiendat aastat järjepidevalt meiega koos tegevusi tegemas käinud, said Kairi ja Ligi käe all osa käelistest tegevustest ning koolivaheajadel toimunud paari-kolmepäevastest väljasõitudest Eestimaa erinevatesse paikadesse. Sügisel olime laagris Rutjal, talvel Sagadis, kevadel Lõuna-Eestis Tamula järve ääres ning suvelaager toimus sel korral Ida-Virumaal avastades. Oma väljasõitudele oleme alati pööranud suurt tähelepanu sellele, et ei ole mitte lihtsalt ainult sõit ja laagrisolek, vaid kui juba minnakse, siis tuleb ka kõikidest planeeritud asjadest osa võtta. Nii ongi mõni laagripäev lastele üsnagi pikk ja väsitav, sest käia tuleb matkaradadel ja muuseumites ning kõikides kohtades on, kas siis giid rääkimas või meist keegi, kes antud paika tutvustab. Õhtud sisustame pea alati seltskonnamängudega. Selleks, et selliseid tegevusi läbi viia, saime toetust Hasartmängumaksu Nõukogust.

Lastekaitsepäeval olid tegevused suunatud eelkõige lastele ning nii nagu meil ikka kombeks olid kõik tegevused lastele tasuta. See päev

oli kogu Tapa valla lastele ning näha oli, et lapsi oligi kõikidest Tapa valla piirkondadest. Mul on siiralt hea meel, et meil on vallas endiselt neid tegusaid inimesi, kes on valmis tulema ja lastega toimetama. Sel korral oli meil lastele batuudid, kohal oli päästeamet ja politsei, Kirde Kaitseringkonnast tutvustati lastele soomuki-taolist sõidukit. Käelistest tegevustest oli võimalik teha traadist erinevaid asju, Rakvere ametikoolis õppivad Tapa valla noored õpetasid lapsi pajupille tegema, skaudid tegid väikeseid näppvibusid, julgema said hobustega sõita ning muidugi sai joonistada nii suurele paberile kui ka asfaldile. Liisa Tali juhendamisel esinesid meile noored street tantsijad ning muidugi ei möödu ükski lastekaitsepäev ilma näomaalingu tegijateta ega Tapa Gümnaasiumi Sõlme noorteta. Päeva lõpetas tasuta multifilm Tapa kultuurikojas. Suur aitäh kõigile, kes selle päeva lastele meeldejäädavaks tegid. Loodan siiralt, et järgmisel aastal samal ajal kohtume taas nii laste, lapsevanemate kui ka läbiviijatega. Lastekaitsepäeva läbiviimist toetas sel korral Kohaliku omaalgatuse programm.

Kõiki asju on võimalik aga teha vaid siis, kui selleks on nii inim- kui ka rahaline ressurss. Kirjutades projekte on alati vaja ka kaas- või omafinantseeringut ning meil on õnneks Tapa vald, kes jätkuvalt toetab MTÜ tegemisi nii moraalselt kui ka materiaalselt.

Ilusat suve jätku soovides

Ave Pappe

Jäned 660

Jäned küla tähistab juubelit. Esimesed kirjalikud teated Jänedast on 1353. a-st, mil Tallinna piiskop omandas ordu käest siinsed maa- valdused.

Küla esmamainimise puhul on tänava olnud ja tulemas mõndagi huvitavat. 30. aprillil saime külarahvaga kokku Jäned küla kultuuripärandi õhtul, kus muuseumijuhataja Georgi Särekanno rääkis Jäned ajaloo ja muinasajastest leidudest Jäned ümbruses. Kuna algselt kavandatud talgud Linnamäel ja volbrilõke jäid halva ilma tõttu tegemata, siis pidasime mõttetalguid.

Mitmetest sel õhtul välja käidud ideedest on mõned ka juba teoks tehtud. Usinad naised pesid pargis valgustite kuplid ära ning korjasid prahti. Aia- ja lillepäevadel korraldasime muuseumijuhataja eestvedamisel ja mitmete teiste heade abiliste toel lossist näitustemaja. Avatud

oli mõisnike tuba, saalis sai näha pildiesitlust Jäned ajaloo. Teisele korrusele viiv trepp oli ääristatud kunstnik Ülle Kuldkepi võrratute vineermaalidega. Samuti sai näha Harald H. Grave maalinäitust, avatud olid koolituba koos rõduga ja Urmas Sisaski tähetorn.

Suure käsitöönäituse meie küla nobenäppude tööstest panime kokku teise korruse Roositoas. Näha sai Kõrvelille klubiliikmete, keramikaringi ning teistegi harrastajate käsitööd. Vaatamiseks oli toodud niplispitsi, tikitud pilte, erinevas tehnikas ehteid, õnnitluskaarte, keramikat, vilditud, kootud ja heegeldatud esemeid, kaltsuvaipu ja mida kõike veel. Uskumatult mitmekesine ja põnev sai see väljapanek. „Teil on tõeline talentide küla“, ütlesid paljud külastajad. Seepärast tahamegi kõike seda pikemaalt näidata ning käsitöönäitus „Loomepisikust nakatunud“ on veel augusti lõpuni

Jäned raamatukogus imetlejad ootamas.

Raamatukogust saab soetada endale ka suve hakul ilmunud postkaardi Gendel-Jendel-Jäned 660. Kaardi esiküljel on mosaiikpilt Jäned olulistest kohtadest ja ehitiistest – muinasajast Linnamäest uue teatrisaalini vanas Pullitalis. Kaart ei ole niisama suveniiriks- iluasjaks, selle tagaküljel on ka infot fotodel kujutatu kohta. Suur tänu rahastajale OÜ Agorekile ja Vello Lutsule, kujundajale Liina Kaldile ning Erik Lööperile ja Georgi Särekannole fotode eest! Kaarti saab osta ka Jäned muuseumist, käsitöökeskusest ning Tapa linnaraamatukogu AIP-ist.

Sündmusi ja tähistamisi jätkub ka sügisepoole, Jäned juubeliaasta kestab.

Sirje Reinula, Jäned raamatukoguhoidja

Lehtse kultuurimaja platsil ja ümbruses
17. augustil algusega kell 16
Eesti 22. taasiseseisvumispäevale pühendatud

PIDUPÄEV PEREGA

Kontserdid igas eas inimestele
Tapa valla isetegijailt ja külalistelt.
Võistlused, mängud, atraktsioonid, jõukatsumised, köieveod, sops jms.
KL Viru maleva Tapa kompanii tegevused.
Mudilastele mänguväljak.
Õhtul süttib vabaduse lõke.
Õpituba meisterdajatele.
Tantsuks ansambel UBA.
Kultuurimajas erinevad näitused.
NB! Seekord lehma temaatikaga seotud esemete näitus – kui sul on midagi huvitavat, siis too näha!
Üritus on kõigile ja tasuta!

Rannapallivärviline suvi

“Ema on öelnud, et hea on luuletusi välja mõelda sooja jooksva vee all nõusid pestes. Või et luuletuse kirjutamine on nagu heinategu kahe hoovihma vahel,” kirjutab Maarja Undusk valikkogu “Taeva võti” saateks. See on meie tuntud lastekirjaniku Ellen Niidu värskem kogumik, millest võib aga leida vanu häid luuletusi, mis on mitme põlvkonna lapsi rõõmustanud.

Ellen Niidu tütrele, Maarja Unduskile meenuvad ka ema õpetussõnad, et luuletuse kirjutamiseks ja laste kasvatamiseks eraldi aega ei anta, seda tuleb alati teha muu töö kõrvalt. Meie raamatunäitusel on väljas Ellen Niidu raamatud erinevatest laste tegemistest-toimetamistest. Kirjanik töödeb, et küll on lapsed meie ajal isevärki. Lisaks on väljas Ellen Niidu mõtted ja ütlemissed lastest, lapsepõlvest ja lastekirjandusest.

Meie linnas korraldatakse üleriigilist etluskonkurssi „Ellen Niiduga Midrimaal“. Ikka selleks, et kirjaniku võrratult soe ja muhe luule ka tänapäeva lastele tuttav oleks. Selle aasta kevadel tuldi Ellen Niidu luulepeole neljandat korda, et tähistada meie armastatud lastekirjaniku auväärses sünnipäeva. Žürii tööd juhtis kirjaniku tütar Maarja Undusk. 13. juulil tähistas Ellen Niit 85. sünnipäeva.

Elutee tõi väikese Elleni viieks aastaks ka Tapale. Ta meenutab, et Tapal elades sai ta rongihirmust üle. Raudteejaam oli tollal noorte jalutamise koht ja ikka käidi rongi saabumist vaatamas. Rongisõidust on Ellen Niit kirjutanud vahva pika luuletuse, mis on eriti tuntud just lauluna. Aga meie sõidame oma näitusel hoopis imelise autobussiga mere äärde.

Ellen Niidu suvekodu asub Hiiumaal, Kassaris. Varasematel aastatel sõitis Ellen Niit mere äärde autoga ja juhtis seda kindlakäeliselt ise. Küllap oleks ta hakkama saanud ka bussi juhtimisega. Meie näituse bussid on joonistanud Viljandi huvikooli kunstiringi lapsed õpetaja Elle Käosaare juhendamisel.

Raamatule „Imeline autobuss“ on teinud pildid Edgar Valter ja uuemale väljaandele Juss Piho. Viimane valiti 2009. aastal viie kauneima lasteraamatu hulka igakülgsest tasakaalustatud lahenduse eest.

Kui juba mere äärde jõuame, võime merel päiklist paadiga ringi sõita ja uurida mereolendite peitepilte, mille meisterdasid Tapa gümnaasiumi algklasside õpilased. On ju Ellen Niit olnud samuti Tapa kooli õpilane.

Aga võib ka Krõlliga liiva peal palli hüpitada. Muuseas, väikese Elleni suureks sooviks oligi saada

endale just rannapall. Selle kohta meenub meie lastekirjanikule seik lapsepõlvest, kui ta sai nelja-aastaseks. Ema tuli koju väikese kohvriga, mis oli head kraami täis, aga palli polnud. Karbike tomatitega, teine küpsistega. Väike Ellen mõtles, et inimene raiskab selliste asjade peale raha, parem oleks palli otnud. Aga siis võttis ema kortsus paki seest välja ühe imeliku asja, puhus selle täis – ja tuli hüglasuur rannapall. Kollase ja roheline ja valge ja punase kirju. See oli väikese Elleni seltsiline olnud pikki aastaid.

Soovime Ellen Niidule rannapallivärvilist suve! Meie näitused tema loomingust „Küll on lapsed meie ajal isevärki“ ja „Imelise autobussiga mere äärde“ on raamatukogu lasteosakonnas väljas 26. augustini.

Margit Lättemägi,
Tapa linnaraamatukogu

Ehitused Tapa vallas 2013.a suvel

Tapa vald teostab käesoleval suvel suuri ehitustöid üle terve valla. Alljärgnevalt lühike informatsioon ja selgitused käimasolevate ehituste hetkes seisuga kohta.

Valla elukeskkonna ja koos sellega avaliku ruumi ümberkujundamine, on kooskõlas Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega Tapa kohaliku omavalitsuse õigus ja kohustus.

Lasteaed Vikerkäär – eesmärgiks on jätkata lasteaia õueala ümberkujundamist lapsesõbralikuks ja ohutuks. Möödunud aastal vabastati lasteaia õueala vanast ja väljakasvanud kõrghaljastusest, rajati uus muruala ja paigaldati uus valgustus. Käesoleval aastal demonteeritakse vana ja linnakujunduslikus mõttes ajale jalgu jäänud piirdeaed ning rajatakse uus ja kaasaegne piire. Tööd teostatakse juulikuu lõpuks.

Sellele järgneb lastele mängimiseks mõeldud varjualuste remont. Varjualused saavad värsked ja kena ilme. Tööd teostatakse augustis. Seejärel paigaldatakse lastele uued liivakastid.

Lastepark (Kooli tänaval) – eesmärgiks oli pargi mänguväljaku osa ümberkujundustööde lõpetamine. Käesolevaks ajaks on mänguväljaku ümber rajatud ringtee, samuti neli jalgteed, mis viivad mänguväljaku väravate juurest Kooli tänava kõnniteele ja linnaturu poolsele kõnniteele. On paigaldatud valgustuspostid ja kaablid. Juuli lõpuks jõuavad kohale tellitud valgustid, mis ka kohe paigaldatakse. On teostatud haljastustööd.

J.Vilmsi plats – eesmärgiks oli linna ühe keskse avaliku ala ümberkujundamine. Käesolevaks ajaks on langetatud vanad ja väljakasvanud puud, rajatud kõnniteed ja pargipinkide taskud. Muruala on korrastatud ning istutatud uued sobivad allee- puud – pärnad. Paigaldatud on uued pargipingid ja prügigrünid. Sellega saab loodud vallakodanike jaoks meeldiv keskkond linna keskosas kaubanduskeskuste naabruses.

Linnaruum ei pea koosneva vanast, väljakasvanud ja kujundamata kõrghaljastusest (puudest), avalikku ruumi on vaja kujundada päikeseküllaseks ja avatuks. Lisaks kõrghaljastusega parkidele peab sel-

les olema ka sillutatud alasid ja muruplats. Kõrghaljastust aga on vaja asuda kujundama istutamisest alates, et välistada puude kontrollimatu väljakasvamine ja saavutada haljastute korrektne ning kaunis ilme.

Tapa kõrghaljastus on rajatud suures osas enne Teist maailmasõda, samuti 1950-tel aastatel. Seda ei ole hooldatud ning tänase seisuga on linnas piisavalt vanu ja kõrgeid puid (need on sageli ohtlikud, sest juba üsna väikese tuulekiirusega puud murduvad).

Tapa linna avalik ruum vajab korrastamist ning kohalik omavalitsus teeb jõupingutusi, et muuta väärika raudtee- ja sõjaväelinna ilme kauniks ja kaasaegseks!

Tapa vallavalitsus on J.Vilmsi platsi ümber kujundades tegutsenud kooskõlas Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega, tööd on läbi viidud korrektselt ja kiiresti, kooskõlas planeerituga.

Tänavate remont
Roheline tänav – eesmärgiks on korratu ja amortiseerunud tänavakattega tänava ümberehitamine kaasaegseks tänavaks. See parandab liiklusohutust ja liiklemistingimusi. Tööd algasid mai lõpus ja kestavad septembri keskpaigani. Tänav korrastatakse lõigul raudtee ülesõit – Linda tänav. Selle käigus ehitatakse uus teelus ja uus sõidutee katend, rajatakse kõnnitee, ehitatakse välja Roheline-Pikk ja Roheline-Linda ristmik. Tööd on hetkel graafikus.

Termoring Grupp OÜ rajab samasuguse Rohelise tänava ehitustöödega kütetrassi pikenduse Roheliselt tänavalt raudteeni ja raudtee alt kuni Veski tänavani. See loob ühenduse linna lõuna- ja põhjapoolse küttevõrkude vahel.

Eha tänav – eesmärgiks on korratu ja amortiseerunud tänavakattega tänava ümberehitamine kaasaegseks tänavaks. See parandab liiklusohutust ja liiklemistingimusi. Tööd algasid mai lõpus ja kestavad septembri keskpaigani. Tänav korrastatakse lõigul Paide maantee – Üleviste tänav. Selle käigus ehitatakse uus teelus ja uus sõidutee katend, rajatakse kõnnitee ja uus tänavavalgustus. Tööd on hetkel graafikus.

Asfaltkattega tänavate pindamine – eesmärgiks on asfaltkattega

tänavatel likvideerida lohud ja läbivajunud kohad ning pindamisega saavutada tänavakatendi siledamaks muutmine. See parandab liiklusohutust ja liiklemistingimusi. Konkreetse tehnoloogiaga parandatakse järgmiste tänavate seisund: Pikk, Hommiku, 1.Mai, Nooruse, Ambla mnt. (lõik Kauba-Jaama), Ülesõidu (lõik raudtee ülesõit-Õuna), Jaama, Koidu (lõik Pikk-Roheline), Õuna (lõik Ülesõidu-Valgejõe), Linda (lõik Roheline-Hommiku), Karkuse tee. Konkreetne teeremondi tehnoloogia on valitud kohaliku omavalitsuse poolt põhjusel, et piiratud vahenditega saavutada maksimaalselt suure hulga tänavate seisundi parandamine. Niisugune teede/tänavate seisundi parandamise tehnoloogia on Eestis levinud ning Maanteeametilt poolt riigiteedel laialdaselt kasutatav. On selge, et konkreetne teeremondi tehnoloogia ei anna sarnast tulemust võrreldes uue teekatendi ehitusega, kuid parandab tänavate sõidutee katendi seisundit märkimisväärselt.

Tööd on alustatud. Esimese tööoperatsioonina on asfaldiseguga „pahteldatud“ tänavade läbivajunud kohad ja lohud. Hetkel teostatakse remonditavatel tänavatel asuvate kanalisatsioonikaevude luukide tänavakatendiga samasse tasapinda viimist. Seejärel tänavad pinnatakse graniitkillustikuga. Viimase tööoperatsioonina pinnatud tänavate katendid märgistatakse. Tööd peavad olema lõpetatud augusti alguses.

Pika tänava jalakäijate ülekäiguradade valgustamine – eesmärgiks on parandada liiklusohutust ja muuta tänavat ületavad jalakäijad autojuhtidele paremini nähtavaks. Pika tänava kaheksale ülekäigurajale rajatakse kahepoolne ülekäiguradade valgustus. Tööd on alustatud ning käesolevaks hetkeks on paigaldatud valgustite postid ja elektrikaablid. Järgneb valgustite paigaldamine. Tööd lõpetatakse juuli lõpuks.

Kruusakattega tänavate pindamine – eesmärgiks on jätkata kruusakattega tänavate kaasaajastamist ning selle läbi vabastada meie elanikud tolmut ja porist ning parandada kõikide liiklejate liiklemistingimusi. Kaasaegsesse linnaruumi ei sobi tolmut ja porist ning pidevat hooldamist vajavad kruusakattega

tänavad. Pinnatakse järgmised tänavad: Öhtu (lõik Eha-Ambla), Vilde (lõik Lembitu-Kooli), Tähe, Kabala (Veski-Päasukese), Koidu (Linda-Kalmistu), Põllu, Väike-Põllu, Piiri, Aia, Side. Tänavatel asuvad kanalisatsioonikaevude luugid viiakse tänavakatendiga samasse tasapinda. Tööd teostatakse augustikuu alguseks.

Kõnniteede ehitus – eesmärgiks on parandada jalakäijate liiklusohutust ja liiklemismugavust ning korrastada tänavate/kõnniteede võrgustikku. Rajatakse uued kõnniteed: Ambla mnt (lõik Turu-Vabrik), Pargi (lõik Jaama-Kooli), Lai (lõik murre Valve tänavale). Tööd on alustatud ning hetkel toimuvad ehitustööd Ambla maantee kõnniteel. Tööd lõpetatakse augusti lõpuks.

Asfalteerimistööd: eesmärgiks on platside ja tänavate seisundi ja liiklusohutuse parandamine. Tööd teostatakse järgmistel tänavatel: Lehtses Rohelise ja Pikk ristmik, Rohelise ja Keskuse ristmik, Lehtse kultuurimaja parkla, Lehtse raamatukogu plats. Tööd teostatakse augusti lõpuks.

Lehtse ja Jäned puurkaev-pumplate rekonstrueerimine – eesmärgiks on Lehtse ja Jäned elanike puhta joogiveega varustamise kindlustamine. Tööd on alustatud ning lõpetatakse käesoleva aasta septembri lõpuks. Kõnealuste puurkaev-pumplate rekonstrueerimine on viimane töö veesüsteemide kaasaajastamisel ning lõpetab EL Ühtekuuluvusfondist finantseeritud Tapa valla Veemajandusprojekti.

Tapa Hooldekodu 2. korruse remont – eesmärgiks on parandada hooldekodu klientide elamistingimusi ja hoonekonstruktsioonide tehnilist seisukorda. Ehitustöid on alustatud ning tööd lõpetatakse augusti lõpuks.

Vallavalitsuse sotsiaalosalakonna remont – eesmärgiks oli parandada töötajate töötingimusi, hoonekonstruktsioonide tehnilist seisukorda ja külastajate teenindamistingimusi. Tööd on teostatud.

Tapa spordihoone jõusaali laiendus – eesmärgiks on parandada spordikeskuse külastajate sportimistingimusi ja hoonekonstruktsioonide tehnilist seisukorda. Tööd teostatakse septembri lõpuks.

Saiakopli sotsiaalimaja akende ja välisukse vahetus, veesüsteemi remont – eesmärgiks on parandada sotsiaalimaja elanike elamistingimusi ja hoonekonstruktsioonide tehnilist seisukorda. Tööd teostatakse septembri lõpuks.

Lasteaia Pisipõnn Tapa VG-s asuva rühmaruumi remont – eesmärgiks oli parandada laste hoidmistingimusi ja hoonekonstruktsioonide tehnilist seisukorda. Tööd teostati juunikuus.

Videovalvesüsteemi rajamine Tapa linna – eesmärgiks on avaliku korra tagamine ja avalikus ruumis korrarikumiste tõkestamine. Paigaldatud on videokaamerad ning süsteem käivitatakse augustikuu jooksul.

Pargipinkide paigaldamine Jäned mõisa parki – eesmärgiga jätkata Jäned mõisa pargi kujundamist paigutab kohalik omavalitsus augustikuus sinna uued pargipingid.

Jäned spordiväljaku rekonstrueerimine – eesmärgiks on külaelanike sportimisvõimaluste parandamine ja avaliku ruumi kujundamine. On teostatud radade asfalteerimine ja haljastuse korrastamine. On alustatud väljaku spordikatte paigaldamist. Tööd lõpetatakse augusti keskpaigaks.

Kõik kohaliku omavalitsuse poolt läbiviidavad ehitustööd parandavad vallale kuuluva infrastruktuuri ja hoonete tehnilist seisukorda ning kujundavad vallakeskuse ja asulate avalikku ruumi ning elukeskkonda kaasaegsemaks ja kaunimaks.

Remonditööd, eriti tänavate ehitus ja remont, tekitavad ebamugavusi liiklejatele. Vallavalitsus mõistab, et on üsna piinarikas taluda mitu kuud kestvaid tänavaehtusi, kuid samas on selge, et niisuguseid suuremahulisi rekonstrueerimistöid on võimatu läbi viia ilma tänavate sulgemisteta ja liikluspiiranguteta.

Tapa vallavalitsus vabandab vallaelanike ees ja loodab mõistvale ning kannatlikule suhtumisele.

Ajalehe trükkimineku ajaks on kindlasti toimunud juba muutused ehitustööde käigus ja seda kindlasti tööde lõpetamise, ehk paremuse suunas!

Andrus Freienthal,
abivallavanem

2.-4. august 2013

Tapa 87. linnapäevad

2. august
Tapa Vaksalis MTÜ R.A.A.A.M-i etendus "Titanicu orkester", Kultuurikojas teatriringi esietendus

3. august
Tegevused alates kella 8.00 - laat, Tapa III Vorstifestival ja Eesti III Meistrivõistlused vorstigrillimises, Tapa Trial, kodukokkade võistlus, kodukohvikud, näitused, atraksioonid lastele, võistlused, kanuuralli jpm
Päevane kontsert: **GETTER JAANI** (vihma eest kaitsevad telgid)
Kell 21.00 tantsuõhtu muusikakooli pargis, esinevad: **RockHotel** ja **VANAD SÕBRAD**

4. august
Männikumäel Tapa Trial ja Valgejõe saarel rannavolle ja jalgpalliturniir

Täpsem info: www.tapa.ee

Logos: TAPA VALD, POHJAKESKUS, Lääne-Viru Omavalitsuste Liit, VEEREV KODU REKLAAMI- JA TRÜKITOODE, Print24, LEHTSE Jalunike SELTS, TAPA VORSTIFESTIVAL, TAPA MILL OÜ, www.vorstifestival.ee

Tapa 87. linnapäevad 2.–4. august 2013

Tapa Linnapäev 87 ja Tapa III Vorstifestivali ajakava

Näitused ettevõtete vitriinidel avatud 2. - 16. augustini.

Kõikidel päevadel avatud ka Tapa valla toidlustusettevõtte pubi Tareke ja Vaksali Trahter.

2. august – teatripäev

Kl 19.30 – Tapa vaksalis etendub Hristo Boitchevi "Titanicu orkester", mida lavastab Madis Kalmet. Sellele teatritükile kirjutab muusika Tapa linnast pärit helilooja Urmas Lattikas, loo tõlkis Maia Soorm, kunstnik on Toomas Hõrak. Eten-duse toob lavale MTÜ R.A.A.A.M.

Kl 22 – Tapa kultuurikojas linna näiteringi esietendus S. Mrožeki „Serenaad“. Lavastaja Tiit Alte. Osades Merle Ruzitš, Merje Vaarmets, Evely Piksar, Aivar Milvaste, Tiit Kaljumäe. Tasuta.

3. august – peopäev Tapa muusikakooli pargis

Atraksioonid lastele lastealal Tapa muusikakooli pargis ja selle ümbruses ning Tapa Lastekaitse Ühingu hoovis (Kooli 24).

Kl 8 – Laat.

Kl 8 – Võistlusplatsidele saabumine ja võistkondade platside paigalduste algus.

Kl 9 – Võistkondadele toidukor-

vide üleandmine.

Kl 10 – Tapa 87. linnapäevade ja Tapa III vorstifestivali avamine, näituse "Avatud aknal" avamine ja Eesti meistrivõistluste vorstigrillimises osalevate võistkondade tutvustamine.

Kl 10 – Avatud Tapa muuseum ja kultuurikoda erinevate näitustega, kodukohvikud.

Kl 10.30 – Näm-Näm Production esitleb: Eesti Rahva Vorsi-tikool.

Kl 11 – "Tapa Trial 2013" Balti MV II etapp ratta- ja mototrialis Männikumäe ja tööstusküla piirkonnas.

Kl 11 – Tapa Kultuurikoja laste näiteringi etendus K. Kumberg „Päris elu“, lavastaja ja juhendaja Heili Pihlak.

Kl 11.45 – Kodukokkade võistlus.

Kl 12 – Tantsukontsert nr 1: esinevad Anneli Kalamäe tantsulapsed ja noored "Pantrid"

Kl 12.45 – Võistkondade valmistumine Näm-Näm vorstivooru pimehindamiseks.

Kl 13 – Näm-Näm vorstivooru tööde hindamiseks esitamine, pimehindamise algus.

Kl 13 – Koertenäitus "Tapa linna ilusaim krants 2013" "Tapa vene gümnaasiumi taga.

Kl 13 – Tantsukontsert nr 2: esinevad Tapa valla täiskasvanute tantsukollektiivid

Kl 13.45 – Võistkondade ja koh-tunike valmistumine fantaasiavooru tööde avalikuks hindamiseks võistkondade võistlusplatsidel.

Kl 14 – Fantaasiavooru võistlustööde avalik esitlemine ja hin-damine.

Kl 14 – Lastele ja noortele orienteerumismäng Tapa linnas (alguses kogunemine pealava juures).

Kl 15 või 15.30 – pealaval esi-neb Getter Jaani (NB! esinemine võib alata varem!)

Kl 16.30 – Eerinevate võistluste võitjate autasustamine, lõpukõned ja ühispildistamine.

Kl 17 – Kanuuralli Valgejõe saarel

Kl 19 – Tapa kultuurikojas linna näiteringi esietendus S. Mrožeki „Serenaad“. Lavastaja Tiit Alte. Osades Merle Ruzitš, Merje Vaarmets, Evely Piksar, Aivar Milvaste, Tiit Kaljumäe. Tasuta.

Kl 21 – Tantsuõhtu Tapa muusi-kakooli pargis pealaval ansambliga Rock Hotel ja Vanad Sõbrad (sisse-pääs alates kell 20, Rock Hotel esi-neb alates kella 21-st). Sooduspilet lastele, noortele kuni 18. ea ja eaka-tele 2 eurot ning täiskasvanutele 3 eurot. Vihma eest kaitsevad telgid!

4. august – spordipäev

Kl 10 – Trialivõistlus "Tapa Trial 2013" Männikumäe ja tööstusküla piirkonnas.

Kl 10 – Rannavolle turniir "Tapa linna karikas 2013" Valgejõe saarel.

Koostöös loome turvalise Eesti

Eestis on registreeritud üle tuhande vabatahtliku abipolitseiniku.

Virumaal, Ida Politseiprefektuuri alluvuses tegutseb 74. abipolitseiniku, nendest on kümme õrnema soo esin-dajad. Eriti arvukas on abipolitseinike osakaal maakonnal suuremates linna-des – Rakveres, Jõhvis ja Narvas, peale selle veel Kadrina vallas (Lääne-Viru-maa) ja Vaivara vallas (Ida-Virumaa).

Igas prefektuuris on kaasatud politseitöötaja, kelle ülesanne on abi-politseilise tegevuse koordineerimine. Ida Prefektuuris on selleks töötajaks vanemkorrakaitseametnik Peeter Pau. Tema arvates Virumaal võiks tegutse-da ligi sada „abikat“ – selline on kena ja samas auväärne abipolitseinike nimetus professionaalsete ametiven-dade poolt. Peeter Pau hindab kõrgelt abipolitsei vabatahtliku misjoni.

Selleks, et saada abipolitseinikuks, kellele antakse õigus eririietusele ja abipolitseiniku žetoonile, on eelkõige vaja näidata soovi ja leida aega valve-kordadeks. Samas peab abipolitseinik vastama tervele reale kriteeriumitele, mis on sisse kantud Abipolitseiniku seadusesse. Seadus nõuab abipolit-seiniku kandidaadilt Eesti kodakond-sust, kohtuliku karistuse puudumist, riigikeele teadmist kõrgtasemel ja vajaliku füüsilist ettevalmistust. Abi-kate ettevalmistus on prefektuurides jaotatud kahele astmele, esmalt õpi-takse seadusandlust ja normatiivakte, alles teise astme koolitustel lisanduvad eriteadmised, s.h. relvaõpetus ning jooksvalt on erinevatel teemadel

täiendõppeid.

Virumaa abipolitseinikud panus politsei igapäevase operatiivtöösse on märgatav ja seda hinnatakse kõrgelt.

Tapa regioonis olid selle aasta kuue kuu jooksul abipolitseinikud väljas 74. korral, kokku 796 tundi. Ida Prefektuur on tänulik Ants Grunole ja Hillart Paulusele suure panuse eest Tapa ja Kadrina regioonis politseilises tegevuses osalemisel.

Peale koolituste pakub Ida Pre-fektuur abipolitseinikele terve rea motivatsiooniüritusi – spordi- ja su-vepäevad, ekskursioonid ja kultuuri sündmuste külastamine. Kõik, mida pakutakse prefektuuri palgalistele töö-tajatele, on saadav ka abipolitseinikele.

Abipolitseinikud tegutsevad patrul-li koosseisus, osalevad ennetusüritustel ning viimasel ajal on võimalik abipolit-seinike kaasata piirivalve tegevusse ja migratsiooni järelevalvesse. Tuleb ette ka kriminaalpolitsei abistamist.

Ida Politseiprefektuur kutsub Virumaa inimesi liituma abipolitsei tegevusega!

Soov tegutseda abipolitseinikuna võiks alata lähima politseijaoskonna külastusega ja internetimaterjalidega tutvumisega. Abipolitseinike tege-mistest saab lugeda portaalil www.abipolitseinik.ee ja ka Facebookis.

Tegutseda abipolitseinikuna – see on kindlasti tähtis väljakutse! Abipo-litsei tegutseb põhimõttel – „Koo-s loome turvalise Eesti!“

Samuel Golomb

Häirenupp

Eesti Naabrivalve häirenupu teenus aitab lähedaste või vabatahtlike kaas-abil eakaid.

Häirenupp on abivahend, mis aitab suurendada üksi elavate eakate tur-valisust ja tõsta õnnetuste avastamise kiirust. Lähedaste või vabatahtlike kaasamine eakate abistamisse ühen-dab kogukonda.

Naabrivalve häirenupp on la-hendus üksi elavatele või suure osa päevast omaette kodus veetvatele inimestele, kes võivad õnnetuse korral jääda hätta abi kutsumisega. Uuen-duslik teenus aitab märkimisväärselt suurendada inimeste turvalisust ja kiirendab abi kohalejõudmist – nu-pulevajutus või suitsuanduri häire annavad mobiilside kaudu lähedal elavaile abistajale juhtunust viivitama-ta teada. Sedasi saab vältida õnnetuse hilist avastamist – nii tulekahju kui ka terviserikke korral on abi saamisel tihti küsimus minutites ja sekundites.

Risk, et üksi elavad eakad ei saa õnnetuste korral õigel ajal abi, on eriti suur maapiirkondades haja-asu-tusega aladel. Ootamatu kukkumine või kõrbev toit pliidil võivad eakate puhul tähendada seda, et abi saamata võib ka esialgu kergena näiv õnnetus lõppeda traagiliselt. Naabrivalve häirenupu süsteimi abil avastatakse õnnetus võimalikult vara ja sellele reageerimine toimub kiiresti.

Kuidas see kõik toimib? Eaka koju paigaldatakse GSM-sidel töötav süsteem, mis koosneb suitsuandu-rist, kaasaskantavast häirenupust ja lokaalsest GSM-keskusest, mille kaudu teade õnnetusest naabus-konna vabatahtlikeni jõuab. Lisaks annab süsteem teada pikematest elektrikatkestustest ning suitsuanduri häire jõuab reageerijateni ka juhul, kui

inimene ise ei ole võimeline nupule vajutama.

Lähedased isikud, lapsed või sugu-lased või siis hoopis läheduses elavad naabrid vabatahtlike näol, kes on val-mis esmase reageerijana teenuses osa-lema, saavad tasuta tuleohutuskoolitu-se Päästeametilt ja esmaabikoolituse Eesti Punaselt Ristilt. Päästeameti ennetustöö osakonna juhataja Indrek Intsu sõnul on teenuse kättesaadavus nii hajasustusega maapiirkondades kui ka linnades oluline. „Koolitatud vabatahtlikest on ohuolukordades päästeteenistusele palju abi,“ kinnitas Ints. Koolituste tulemusena oskavad vabatahtlikud paremini ohuolukorda hinnata ning operatiivteenistuse väl-jakutsumisel Häirekeskusele täpsemat informatsiooni anda. Samuti õpitak-se, millised on esmased tegevused erinevate ohuolukordade puhul kuni professionaalse abi saabumiseni. Koolitustel omandatud teadmised ja oskused on inimestele vajalikud ka muudes olukordades

Häirenupu teenusest huvitatud võiksid uurida ka kohaliku omava-litsuse võimalusi teenuse täieliku või osalise kompenseerimise kohta. Kui omavalitsuse pakutavate sotsiaaltee-nuste nimekirjas Eesti Naabrivalve häirenupu teenust veel ei ole, saab teenust tellida ka otse Eesti Naab-rivalvelt.

Teenuse tellimise lepingu saab va-jadusel lõpetada ilma pikema eelteata-miseta ilma trahvinõudeta, kusjuures seadmed kuuluvad tagastamisele.

Rohkem infot: koduleht: haire-nupp.naabrivalve.ee; tel 506 2588, 652 2522; e-mail: nupp@naabrivalve.ee.

Jüri Siim, Naabrivalve maakondlik arendusjuht

VALLAVOLIKOGU OTSUSED

27. juuni 2013 nr 187

Tapa valla valimiskomisjoni moodustamine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 13, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 13 lõike 2, § 19 lõiget 1 ja 3 alusel ning tulenevalt vallasekretäri ettepanekust:

Moodustada Tapa valla valimiskomisjon 5-liikmelisena ja nimetada Tapa valla valimiskomisjoni liikmeteks alates 1. juulist 2013:

Piret Treial, Ilona Alla, Liina Kald,

27. juuni 2013 nr 189

Tapa vallavolikogu 2013. aasta valimiseks valimisringkondade moodustamine ja mandaatide arvu kindlaksmääramine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 13, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 8 lg 1 ja 5 ning Tapa valla põhimääruse § 7 lg 1 alusel:

Moodustada Tapa vallas Tapa vallavolikogu 2013. aasta valimisteks üks

Kairi Maasen, Ene Orgusaar.

Ametikohajärgselt on Tapa valla valimiskomisjoni esimees vallasekretär.

Nimetada Tapa valla valimiskomisjoni asendusliikmeks Külli Rosenthal.

Tapa vallavalitsuse kantseil avalikustada otsus Tapa valla veebilehel ja ajalehes Sõnumed.

Tunnistada kehtetuks Tapa vallavolikogu 11. juuni 2009 otsus nr 204 “Tapa valla valimiskomisjoni moodustamine”.

Otsus jõustub teatavakstegeemisest.

Urmas Roosimägi, vallavolikogu esimees

valimisringkond.

Punktis 1 nimetatud valimisringkonna piirid kattuvad Tapa valla haldusterritooriumi piiridega.

Punktis 1 nimetatud valimisringkonnas on 21 mandaati.

Tapa vallavalitsuse kantseil avalikustada otsus Tapa valla veebilehel kolme tööpäeva jooksul, arvates otsuse vastuvõtmisest ja Tapa valla lehes Sõnumed.

Otsus jõustub 3. juulil 2013.

Urmas Roosimägi, vallavolikogu esimees

VALLAVALITSUSE KORRALDUS

Tapa vallavalitsuse korraldus 25. juuli 2013 nr 502

Valimiskomisjoni asukoha määramine

Aluseks võttes kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 19 lõike 6:

Määrata Tapa valla valimiskomis-

joni asukohaks Tapa vallavalitsuse II korrusel ruum nr 2.5, aadressil Pikk 15 Tapa linn Tapa vald.

Avalikustada valimiskomisjoni asukoht Tapa valla veebilehel ja ajalehtedes Sõnumed ja Tapaskije Vesti.

Korraldus jõustub teatavakstegeemisest.

Alari Kirt, vallavanem

Detailplaneeringu algatamine

Tapa vallavolikogu 27.06.2013 otsusega nr 186 algatati Tapa vallas Tapa linnas Valgejõe pst 31 kinnistu ja lähiala detailplaneering ning otsustati jätta algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Planeeritava ala suurus on ~ 7100 m². Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on Tapa vallas Tapa linnas asuva Valgejõe pst 31 kinnistu ehitusõiguse määramine, hoonestusala määramine, liikluskorralduse määramine, haljastuse ja heakorrastuse määramine, kujade määramine, tehnovõrkude ja -rajatiste asukoha määramine ning keskkonnatingimuste seadmine. Detailplaneering sisaldab Tapa linna

üldplaneeringu muutmise ettepanekut, kuna detailplaneeringuga muudetakse Valgejõe pst 31 kinnistu maakasutuse juhtfunktsiooni elamumaast ärimaaks.

Keskkonnamõju strateegilist hindamist ei algatatud, kuna kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju, mis võiks ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervist ja heaolu.

Otsusega on võimalik tutvuda Tapa valla kodulehel www.tapa.ee valiku Valla juhtimine-Planeeringud-Koostamisel detailplaneeringud all.

Kairi Maasen, maakorraldaja

Detailplaneeringu kehtestamine

Tapa vallavalitsuse 14.06.2013 korraldusega nr 441 kehtestati Tapa vallas Tapa linnas Hommiku pst 31 // Tapa depoo kinnistu detailplaneering.

Planeeringuala suurus on ~ 21 ha.

Planeeritud ala haarab Hommiku pst 31 // Tapa depoo, Alajaam 19 ja Alajaam 54 kinnistuid ning osaliselt Arelo kinnistut. Planeeringu eesmärgiks on planeeringuala funktsionaalne tsoneerimine, raudteetaristu korraldamine, uushoonestuse ja renoveeritavate hoonete ulatuse ja mahu planeerimine, juurdepääsuteede ja liikluskorralduse lahendamine, haljastuse ja heakorrastuse lahenduse koostamine, tehnovõrkude ja -rajatiste asukoha määramine, keskkonnatingimuste

seadmine planeeringuga kavandatu elluviimiseks ning servituutide vajaduse ja ulatuse määramine.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) objektiks on planeeringuga kavandatav tegevus. KSH eesmärk on välja selgitada kavandatava tegevusega kaasneva või kaasneda võiva keskkonnamõju ulatus ja olemus, hinnata reaalseid alternatiivseid lahendusi ning kõiki asjaolusid arvesse võttes teha ettepanekuid parima lahendusvariandi valikuks.

Korraldusega on võimalik tutvuda Tapa valla kodulehel www.tapa.ee valiku Valla juhtimine-Planeeringud-Kehtestatud detailplaneeringud all.

Kairi Maasen, maakorraldaja

Eelkõige laste ohutus!

27.07 toimunud vallavolikogu istungil andis volikogu liige Maksim Butšenkov üle elanike palve turvestada laste mänguväljak. Palvekirja sisu oli aia paigaldamine ja sellele andis allkirja 73 läheduses elavat inimest. Kõnealune mänguväljak asub aadressil Õuna 7 oleva maja juures.

Maksim Butšenkov

VALLAVALITSUSE ISTUNGID

14.06.2013

- Kolmele puudega isikule määrati hooldajad ning hooldajatele hooldajatoetused;

- otsustati maksta täiendavaid sotsiaaltoetusi kokku summas 590.07 eurot;

- jäeti rahuldamata viis avaldust sotsiaaltoetuse taotlemisel;

- kooskõlastati puurkaevu rajamise asukoht Männisalu kinnistul;

- väljastati tänava ajutine sulgemise luba Tapa linnas Jaama tänaval Pikk ja Kesk tänavate vahelisel lõigul ning Pikk tänaval Jaama ja Kesk tänavate vahelisel lõigul alates 17.06.2013 kuni 19.06.2013. Mõlema tänava üheaegne sulgemine ei ole lubatud;

- väljastati ehitusluba Tapa vallavalitsusele Tapa vallas Tapa linnas järgmiste kruusakattega tänavate: Side tn, Tähe tn, Aia tn, Põllu tn, Piiri tn, Koidu tn, E. Vilde tn ja Ohtu pst teekatte rekonstrueerimiseks;

- Tapa linnas Ülesõidu 3 lasteaia varjualuste rekonstrueerimise edukaks pakkumuseks tunnistati RAM BUILDER OÜ poolt esitatud pakkumus;

- määrati projekteerimistingimused Empower AS-ile elektripaigaldise ehitamiseks (olemasoleva madalpinge õhuliini viimine maakaablisse) Pikal tänaval (Pikk tn 33 kinnistu esine ala) Tapa linnas Tapa vallas;

- väljastati ehitusluba Tapa Vesi OÜ-le Keskuse puurkaev-pumpla rekonstrueerimiseks Jäned külas Tapa vallas ning Keskuse puurkaev-pumpla rekonstrueerimiseks Lehtse alevikus Tapa vallas;

- sõlmiti riigihanke „Üleriigiline ühishange elektrienergia ostmiseks I: linnadele, valdadele, nende ning teistele asutustele ja ettevõtetele“ hankelepingud perioodiks 01.07.2013 kuni 31.12.2013 edukaks tunnistatud pakkuja Eesti Energia AS-iga vastavalt pakatile Börsi hinnaga 6 kuuks Tapa vallavalitsusel, Tapa gümnaasiumil ja Tapa vene gümnaasiumil;

- otsustati kehtestada Tapa vallas Tapa linnas Hommiku pst 31 // Tapa depoo kinnistu detailplaneering.

20.06.2013

- Eraldati sotsiaalkorter aadressil Uus 16-7 Tapa linn;

- otsustati maksta kahele Tapa valla elanikule hooldus- ja põetustoetust;

- riigihanke “Toitlustusteenuse osutamine Tapa linna koolides ja lasteaedades” edukaks pakkumuseks tunnistati Virumaa Suurköök OÜ poolt esitatud pakkumus;

- määrati projekteerimistingimused Eesti Energia Võrguehitus AS-ile

elektrivarustusega liitumise ehitamiseks Läpi külas Tapa vallas;

- lubati puhkusele vallavanem Alari Kirt 1.–19.07.2013.

27.06.2013

- Pikendati üürilepingut aadressil Allika 2 Jäned, Tapa vald;

- kahele lapsele eraldati lasteaia söögisoodustust;

- võeti vastu korraldus loa andmise kohta ühise jäätmemahuti kasutamiseks;

- nõustuti Tapa vallas Saksi külas asuva Kiigemäe kinnistu jagamisega kaheks eraldi katastriüksuseks;

- võeti vastu korraldus õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise kohta;

- väljastati ehitusluba Elektrilevi OÜ-le elektriliitumise ehitamiseks Kõrts kinnistule Läpi külas Tapa vallas;

- väljastati kirjalik nõusolek 1,4 meetri kõrguse puitlippidest piirdeaia ehitamiseks Pargi tn 11a kinnistul Tapa linnas Tapa vallas;

- väljastati kirjalik nõusolek suveköögi ehitamiseks Kalmistu tn 16 kinnistul Tapa linnas Tapa vallas;

- määrati projekteerimistingimused üksikelamu ja abihoone rekonstrueerimiseks ehitusprojekti koostamiseks Koidu tn 32 Tapa linnas Tapa vallas.

04.07.2013

- Otsustati teha Virumaa Pensioniameti Rakvere osakonnale ettepanek peatada peretoetuse, üksikvanematoetuse ja vanemahüvitise maksmine laste emale ja maksta toetused laste tegelikule kasvatajale.

- Tapa valla elanikule eraldati koht AS Tapa Haigla hooldekodus;

pikendati üürilepinguid sotsiaalkorterites aadressi Saiakopli 2-5, 26 ja 2-8 Saiakopli Tapa vald;

- anti nõusolek Universal Industries OÜ vee erikasutusloa väljastamiseks kinnistu Leina 14 Tapa linn Tapa vald Lääne-Virumaa teenindamiseks;

- nõustuti maaüksuse ostueesõigusega erastamisega ehitise omanikule;

- nõustuti Tapa vallas Jäned külas asuva Vaka kinnistu jagamisega kaheks eraldi katastriüksuseks;

- võeti vastu korraldus maa riigiomandisse jätmise kohta;

- otsustati muuta Tapa vallas, Nao külas, Meieri katastriüksuse sihtotstarvet ning määrata uueks katastriüksuse sihtotstarbeks 100% tootmismaa;

- väljastati tänava ajutine sulgemise luba Tapa linnas Valve tänaval Ülesõidu tänava ja Lai tänava vahelisel lõigul alates 27.06.2013 kella 12-st kuni 25.07.2013 kella 18-ni;

- väljastati tänava ajutine sulgemise

luba Tapa linnas Rohelisel tänaval alljärgnevalt:

- 1.1. Linda tänava ja Hommiku puistee vaheline lõik alates 01.07.2013 kuni 15.08.2013;

- 1.2 Hommiku puistee ja Pikk tänava vaheline lõik alates 01.07.2013 kuni 15.08.2013.

- väljastati ehitusluba Tapa Vallavalitsusele Tapa vallas Tapa linnas Ambla mnt kõnnitee, Pargi tn kõnnitee, Lai tn kõnnitee ning Lehtse alevikus kultuurimaja parkla, raamatukogu parkla ja Rohelise tänava ristmiku asfalteerimistöödele;

- määrati projekteerimistingimused Empower AS-ile elektrivarustusega liitumise (0,4 kV maakaabelliini rajamine ca 320 m, harukilbi paigaldamine, liitumiskilbi paigaldamine) ehitamiseks Kiigemäe kinnistule Saksi külas Tapa vallas;

- väljastati kasutusluba Elektrilevi AS-ile „Jootme 10/0,4 kV AJ F-1“kasutusele võtmiseks Jootme külas Tapa vallas.

11.07.2013

- Anti avaliku ürituse luba OÜ-le Jäned Mõis “Eesti XXII Talupäevade” korraldamiseks ajavahe- mikus 27.07.2013 kella 6-st kuni 28.07.2013 kella 16ni;

- määrati projekteerimistingimused olemasoleva ehitise juures oleva katusealuse rekonstrueerimiseks garaažiks Leina tn 11 kinnistul Tapa linnas Tapa vallas;

- määrati projekteerimistingimused üksikelamu rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks (olemasolevate kuuride asukohas) ehitusprojekti koostamiseks Ohtu pst 47 (Tapa linnas Tapa vallas;

- väljastati kirjalik nõusolek elamu katusekatte vahetamiseks, liitumiseks tsentraalse vee- ja kanalisatsioonitrassiga ja õhksoojuspumba paigaldamiseks Männiku tn 16 kinnistul Tapa linnas Tapa vallas;

- väljastati ehitusluba olemasoleva elamu ja kuuri rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks aadressil Koidu tn 32 Tapa linnas Tapa vallas;

- väljastati kasutusluba Elering AS-ile „Tapa 110/35/10 kV alajaama 11“kasutusele võtmiseks Roheline tn 51 Tapa linnas Tapa vallas;

- väljastati kasutusluba Tapa Mill OÜ-le kontor-tootmishoone kasutusele võtmiseks Paide mnt 86 Tapa linnas Tapa vallas;

- kinnitati konkursi „Kaunis Kodu“ 2013. aasta võitjad;

- Johannes Mustale eraldati toetust 120 eurot osalemiseks Euroopa Maanoorte suveseminaril Iirimaal;

- Tapa linnas J. Vilmsi platsil lisatööde hanke edukaks pakkumuseks kinnitati OÜ Ojassaar poolt esitatud pakkumus.

VALLAVOLIKOGU ISTUNG

27.06.2013

- Katastriüksustele määrati sihtotstarbed;

- otsustati algatada Tapa vallas Tapa linnas Valgejõe pst 31 kinnistul üldplaneeringut muutev

detailplaneering;

- moodustati Tapa valla valimiskomisjon;

- Tapa vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvuku määrati 21;

- Tapa vallas otsustati moodustada

Tapa vallavolikogu 2013. aasta valimisteks üks valimisringkond;

- võeti vastu Tapa valla kaevetööde eeskiri;

- võeti vastu hooldusteenusele suunamise tingimused ja kord Tapa vallas.

VALLAVOLIKOGU OTSUS

Tapa vallavolikogu otsus 27. juuni 2013 nr 188

Tapa vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvu määramine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti

12, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 7 ja Tapa valla põhimääruse § 7 lg 1 alusel:

Määrata Tapa vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvuku 21.

Tapa Vallavalitsuse kantseleil

avalikustada otsus Tapa valla veebilehel kolme tööpäeva jooksul, arvates otsuse vastuvõtmisest ja Tapa valla lehes Sõnumed.

Otsus jõustub 3. juulil 2013.

Urmas Roosimägi, vallavolikogu esimees

Viimane koolipäev Eesti Wabariigis.

Foto Helju Jooritsa arhiivist

Vana koolimaja mälestuseks

Minu koolitee algas 1937. aasta augustikuu viimasel esmaspäeval, kui astusin Tapa Linna Algkooli esimesse klassi. Kool oli tuntud hea õppeedukuse ja distsipliini poolest. Ka kooliväline tegevus oli kõrgel tasemel. Lastekoor isegi kolmehäälne, mis ka Tallinnas oli haruldane. Koori juhatas õpetaja August Paluvee. Kõvast tehti ka sporti. Populaarsed olid Noorkotkaste ja Kodutütarde organisatsioonid. Selles meeldivas, puhaste ruumidega korralikus koolihoones algaski mu õpilaselu.

Õpilasi oli klassides palju. Mäletan, et A-klassis oli meid 42 väikest juntsut ja klassijuhatajaks Paula Enelo. B-klassi juhatas noor õpetaja Endel Vahersalu.

1940. aastal hakkas kooli ilme muutuma. Muutus ka mu klassi koosseis. 1941. aastal algas õppetöö hilissügisel. Meie hulgast oli lahkunud Lembit Koitla, kes sai surma maamiini löhkemisel. Ta oli meie esimene sõjaohver. Mati Merendi ja Olav Kaljas pidid koos peredega alustama pikka reisi ida suunas. Oli ka lihtsalt Tapalt ära kolinuid, kuna kaotasid 3. augusti suurtulekahjus oma kodu. Klassi jõuluõhtul süütas õpetaja Andre oma laual 7 küünalt. Olime juba nii targad, et taipasime, miks ta seda tegi. Seisime vaikselt tema ümber ja mõtisklesime oma saatuse üle.

1942. aasta sügisel algas koolitöö küllaltki rahulikult. Sõda oli kaugel, koolimaja soe ja valge. Olime juba kuuendas klassis. Klassijuhatajaks matemaatikaõpetaja Elias Andre, kes samaaegselt tegutses Tapa vene kiriku preestrina. Minuealised Tapa Algkooli „vilistlased“ mäletavad teda kui väga head aineõpetajat ja heasüdamlikku inimest. Oli ka küllaltki tõsiseid raskusi õppimisega,

sest polnud õpikuid. Vanu õpikuid käidi otsimas majast-majja ja laenutati siis üksteisele. Olukorra tegi keeruliseks see, et suurtulekahjus 1941. aasta suvel hävis palju eluasemeid koos kogu majakraamiga. Aga õppeaasta, st. meie kuues klass hakkas lõpuks läbi saama ja seega kogu algkool üldse. Jäi veel kooli lõpetamise puhul peetav pidulik aktus ja lõpupidu.

Vaatamata keerulistele sõjaaja tingimustele püüdsid meie õpetajad ja vanemad seda päeva meile meeldejäävaks ja pidulikuks teha. Aktusel esinesid ka meie õpetajad. Endel Vahersalu ja Heino Sepandi esitasid viiulil kumbki oma pala. Elias Andre esitas soololaulu „Kui sa tuled, too mul lilli“. See oli sügavalt tähenduslik laul antud olukorras ja jäi meile eluks ajaks meelde. Klaveril saatis teda õpetaja Mia Kroon. Kooli lõputunnistused andis kätte koolijuhataja Juhan Kroon, kel oli kombeks igapähele ka omapoolne soovitus kaasa anda. Kõik oli kooli poolt nii korraldatud, et see päev meile alatiseks meelde jääks.

Peolaud kombineeriti kõigest sellest, mida kodudest kaas anti. Ja ega seda eriti olnudki, kuna kehtis ju tšekisüsteem. Olime rõõmsad, kui mõni tõi keedetud soolapekki, hapukurki või keedetud mune. Õpetaja Hilja Tamm koos mammadega kombineerisid siis võileibu, kasutades ohtrasti murulauku. Keegi tõi isegi omaküpsetatud saia! Nii et pidu missugune!

Kuid see meie lõpupidu 10. mail 1943. a kujunes olude sunnil laste jaoks jubedaks. Olime ju ikkagi lapsed! Nimelt oli varahommikul saabunud nn „idarindelt“ Tapa jaama pikk sanitaarrong haavatutega. Sõjategevus oli ägenenud, sest Punaarmee oli alustanud pealetungi

Volhovi rindel. Päevapealt tulid koolimajad vabaks teha haavatute paigutamiseks. Tapal esimeses järjekorras algkoolihoone. Samal ajal läksid saksa sõjaväe kätte ka Ambla ja Lehtse koolimajad. Olen mõelnud, et kuidas meie õpetajad selle suutsid üle elada.

Meie lõpuaktuse ajal, ilusal kevadisel hommikul, hakati klassidest suure kiiruga kooli mööblit välja kandma. Sõjavangid tassisid alumise korruse akende kaudu kooliõuele koolipingid. Need laoti suurde virna. Ikka korralikult, nagu nägi ette saksa „ordnung“. Tegevust juhtisid ja valvasid relvastatud saksa sõdurid. Ukse kaudu tassiti sisse laatsareti inventar ja haavatud jaama juures seisvast sanitaarrongist, mis tuli ruttu rinde poole tagasi saata. Meie kauaoodatud lõpupidu lõppes raskelthaavatute oigamise ja valukarjete saatel. Meid paigutati klassiruumi, mis asus teisel korrusel õpetajate toa ja majahoidja korteri peal. See ruum jäi esialgu kooliinventari jaoks. Sinna tiriti ka saali klaver. Seal siis seisime ja söime võileibu. Kogu majas käis tohutu mürgel – kolin, kamandamised, haavatute karjatused. Jätsime jumalaga õpetajatega, kellele olime metsast korjanud sinililli. Tänasime neid, nutsime natuke koos ja lahusime. Paljusid meie seast ei näinud ma enam kunagi. Teine Maailmasõda oli meid juba kõvasti väntsutanud, aga raskemad ajad olid alles ees.

Täna, 70 aastat hiljem, soovin tervitada kõiki neid, kes koos minuga selle õuduse üle elasid. Kõigini see tervitus kahjuks aga enam ei jõua. Aga vana koolimaja müürid on veel püsti. Aga kauaks neidki enam vaadata saab?!

Helju Joorits (Mürk)

Avalike lõkete kooskõlastamine on kohustuslik

Avalikul üritusel lõkke tegemise koht ja tule leviku piiramiseks vajalike tulekustutusvahendite kogus kooskõlastatakse avaliku ürituse korraldamisel asukohajärgse päästeteskusega.

Kohaliku päästeasutuse esindaja hindab avaliku lõkke tegemise kooskõlastamisel lõkke parameetritest lähtuvalt, kas eeltoodud esmakustutusvahendite minimaalse nõude täitmine on tuleohutuse seisukohast piisav. Vajadusel määrab täiendavad meetmed tuleohutuse tagamiseks. Avaliku lõkke tegemisel on tuleohutuse eest vastutavad objekti omanik või valdaja.

Lõkke kooskõlastamiseks tuleb Päästeameti Ida päästeteskuse veebilehelt leida lõkete kooskõlastamise blankett, see alla laadida, vajalike andmetega täita ning toimetada (elektrooniliselt, käsipostiga, kirjateel) päästeasutusse. Ida päästeteskuses tuleb kooskõlastamiseks pöörduda lähima päästekomando pealiku poole või päästeteskuse üld e-postil ida@rescue.ee. Kontakte või lisainfot saab Päästeameti kodulehelt ja pöördudes päästeala infotelefonile 1524.

Meeldetuletuseks tuleohutusnõuded:

*avaliku lõkke tegemisel paikneb lõkkekoht vähemalt 15 meetri kaugusel mis tahes hoonest või põlevmaterjali lahtisest hoiukohast:
*tule leviku takistamiseks puhastatakse lõkkekoha ja grillimise koha vahetu ümbrus vähemalt 0,5 meetri ulatuses kuivanud taimestikust, oksadest ning muust põlevmaterjalist vältimaks selle süttimist lahtisest leegist, ümbritseva keskkonna kõrgest temperatuurist ja sädemetest.

*tuleohu vältimiseks tuleb jälgida tule tegemisel tuule suunda ja tuulekiirust, et sädemed ei langeks hoonetele, metsale, kuivanud taimes-

tikule, turbapinnasele või muule põlevmaterjalile. Kui lõkkekoha läheduses on hoone, põlevmaterjali hoiukoht, mets, kuivanud taimestik või turbapinnas, siis tohib teha tuld kui tuule kiirus on alla 5,4 meetri sekundis;

* tuleohu vältimiseks kastetakse vajadusel lõkkekohta ja grillimise kohta ümbritsev süttimisohulik kuiv maapind veega märjaks ning piiratakse lõkkekoht vajadusel kivide või pinnasevalliga;

*lõkkekohas on vähemalt üks tule kustutamiseks mõeldud tulekustutusvahend, kuid sõltuvalt lõkke suurusest võetakse vajadusel kasutusele täiendavad tulekustutusvahendeid. Tulekustutusvahendi tagab ning selle sobivuse ja koguse üle otsustab lõkke tegija ja see paikneb selliselt, et seda oleks võimalik koheselt kasutada;

*lõkkekohas tagatakse pidev järelevalve. Pärast tule tegemist lastakse põlemisjäädid täielikult ära põleda, kustutatakse veega või summutatakse liiva või muu sobiva vahendiga.

Avaliku lõkke tegemisel tuleb lisaks eelnevalt toodud nõuetele järgida kohaliku omavalitsuse kehtestatud eeskirju ning metsa ja muu taimestikuga kaetud alade kohta kehtestatud tuleohutusnõudeid.

Samuti tuleb tuleohutusnõudeid järgida ka jaanipeo platsil olevad müügi- ja söögivalmistamise kioskid. Näiteks tuleb varustada müügipunktid, kus valmistatakse toitu, tulekustutusvaiba või rasva kustutamiseks mõeldud tulekustutiga.

Tulekahju puhkemisel peab juhtunust viivitamatult teatama hädaabi numbril 112 ning asuma tulekustutusvahendeid kasutades tuld kustutama.

Lili Lillepea,
Ida päästeteskuse
Päästeamet

Austatud Tapa valla seeniorid!

1. oktoobril 2013. a toimub rahvusvahelise eakatepäeva tähistamiseks traditsiooniline seeniorite väljasõit. Sel aastal sõidame Ida-Virumaale: külastame Kukruse Polaarmõisa ja teisi kauneid paiku Ida-Virumaal.

Väljasõit: kell 7.30 Jäneda bussijaam
kell 7.45 Lehtse teeninduspunkt
kell 8.00 Tapa Keskväljak

Tagasi jõuame kella 20 ajal. Osalustasu 10 eurot.

Väljasõidule registreerimine algab Seenioritoas Valve tn 30 2. septembril. Täiendav info Anu Jonuks MTÜ Seenior tel 322 0025, 5342 2364. Päeva sisustavad Ave Pappe, Kairi Kroon ja Ene Augasmägi. Üritust toetab Hasartmängumaksu Nõukogu.

Peritex Auto OÜ
E-L 9-18.00 Paide mnt. 88

AUTOMAATPESULA

- Salongipesu
- Mikro ja pigileotus
- Vahatamine

Info: 5158861 www.peritex.ee

Toimiv taarajaam

Mis: Teie taara - meie korraldus
Kus: Tapa Säästumarketi küljel
Asukoht: Pikk 5, Tapa
Millal: 08.00-21.00

Baltic Operation Services OÜ
Telefon +372 6836 440
www.moya.ee

Koolialguse pidu

Koolialguse pidu toimub
2. septembril. Kell 8.30 on traditsiooniline koolide rongkäik ning õhtul kell 19 on Tapa gümnaasiumi hoovis tantsuõhtu kõigile. Täpsem info www.tapa.ee uudistest, telefonidel 322 9659, 529 0785 ja indrek.jurtsenko@tapa.ee, plakatil, järgmises ajalehes Sõnumed ja Tapavskiye Vesti ning Virumaa Teataja ajalehes ja veebis, ajalehtedes Kuulutaja, Nädalaleht jt.

Indrek Jutršenko

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvöendis.
Tel: 56 111 900

TEATED - KUULUTUSED - TEATED

Müüa maja Tapa linnas otse omanikult, hind soodne! Tel 506 2881.

Anda üürile 3-toaline korter Tapa linnas. Tel 5567 9073.

Müüme objekti (äri- või tootmispind), töö ja olmeruumid, kontor, garderoob, 2 korrust. Krunt on 1700 m², kinnine territoorium, asukoht Tapal Õuna18, kontakt 515 8861.

Müüa läbi maja ulatuva planeeringuga kahetoaline, rõduga korter, asukohaga Tapa, Turu 12a. Teine korrus, kaks boilerit, turvauks. Tel 505 3382.

Müüa 3-toaline korter Tapa kesklinnas, 57,7 m². Soe, heledad ja valgustatud ruumid, kõrged laed, keskküte. Kõõgis on töökorras pliit-ahi. Majal uus katus, katuse krediit väljamakstud. Tel 5558 5968 või 5555 8303.

Müüa Tapa ja Tamsalu linnas ja vallas erinevas suuruses ja seisukorras **1-4-toalised korterid ning majad**. Hinnad korteritel alates 850 eurot. Täpsem info: mob 5110 478 või 322 0106, e-post: urmas.saarmets@pindi.ee
Urmas Saarmets, Pindi Kinnisvara
Aitan Teid kinnisvara ostmisel ja müümisel, kinnisvara-alane konsultatsioon tasuta.

Ostan **PARIMA HINNAGA** seismajäänud: kodumasinat/elektroonikat, autoromusid, tsikleid, põllutehnikat, rattaid, tööriistu, metalli jne. Transport, äravedu, demontaaž **TASUTA!** Info: 5894 7301.

Firma teeb laadur-ekskaatoriga kopatöid. Masina asukoht Jänedal. Tel 525 4858.

Müüa kuivi küttepuid 40-l võrkudes (lepp, sanglepp, kask, saar, okaspuu). Tel. 504 5632

OÜ MULTI VARIUS

1. Müüa lõhutud küttepuid (lepp, sanglepp, kask, saar, okaspuu) mõõdud vastavalt tellija soovile.
2. Müüa 3m küttepuud
3. Müüa puitbriketti, küttegraanulit (bellet), turababriketti ja kivisüsi
4. Transport

Telefon 501 3862.

Takom Transport OÜ

Tapa küttelaos müügil

- kivisüsi
- küttepuud
- küttepuu võrgus
- kuuseklots võrgus
- turbabrikett
- puitbrikett (kandiline, ümar)
- päevalillekoore brikett
- liiv, killustik
- saematerjal
- transport

Õuna 15, tel 322 0028, 5693 0613
AVATUD E-R 8-16.30
Väljaspool tööaega kokkuleppel.

Viru Matusetööbüroo

1. Mai pst 18 + TAPA 45106
tel: 5334 0134

e-post: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee

- + 24h surnutransport
- + matuste korraldamine
- + kirstud, urnid, plaadid
- + matusetarbed
- + krematooriumi teenused

Head naabrit
LINDA ALLAT

mälestavada
Kristiina, Miša ja Tanja

Avaldame kaastunnet Evi-Maiele abikaasa
JAAN-ARNO TOOMLA
kaotuse puhul.

Majanaabrid

Evi-Maie, avaldame kaastunnet kalli abikaasa
JAAN-ARNO TOOMLA
kaotuse puhul.

Eve, Rein, Maie ja Ravo,
Heidi ja Denis

Mihkli Kool võtab tööle

toimetulekuklassi ja hooldusklassi **õpetajad ja õpetaja abi**.

Kandideerimiseks saata CV ja avaldus hiljemalt 11.08.2013 aadressile
info@mihklikool.ee
Lisainfo tel 5341 6054

Soojusvarustuse katkestamise teade

OÜ Termoring Grupp teatab, et KÜ Üleviste 10 (reg kood 80236260) soojusvarustus on katkestatud kaugkütteseaduse § 16 lg 1 p 3 ja § 17 lg 2 alusel.

PRIMATE CAPITAL OÜ

Reisijate vedu (15+1k) • Kaubavedu (külmik)
Kaevetööd (mini ekskavaator)
Hindu tasub uurida
Telef +372 5699 7000, +372 5650 0368
E-mail primatcapital@gmail.com
Koduleht primatcapital.com

Nomiaska OÜ

teostab järgnevat töid:

- Välis vee- ja kanalisatsioonitrasside paigaldus
- San tehnilised tööd siseruumides (ka boilerite puhastus, nõudepesu- ja pesumasinade paigaldus)
- Vee- ja kanalisatsioonirikete kiire likvideerimine siseruumides
- Võrk- ja moodulaedade paigaldus
- Vihmaveerennide ja -kogujate puhastamine ja parandamine
- Erinevaid ehitustöid

Tel: 508 2716, e-mail: nomiaskaoy@gmail.com

Fekaaliteenus 24h

7 päeva nädalas.
Töö kiire ja korralik.

Tel 5614 7395.

Tapa Ehitus OÜ

teostab soodsalt järgmiseid töid:

- Ehitustööd
- Remonditööd
- Viimistlustööd
- Omaniku järelvalve
- Torutööd
- Haljastustööd
- Aedade ehitamine
- Kivi ja puitterrassid
- Talvel katustelt lume koristamine

Telefon 5343 7995

E-post tapaehitus@hotmail.ee

OÜ LEPIKU AUTO

Ambula mnt. 2B, TAPA

- autoremonditööd
- kaevetööd väikekopaga
- kahjukäsitus kindlustustele
- treileri rent - teenus
- alumiiniumkeevitus

E-R 8-12, 13-17. Tel 505 8683
lepiku.auto@mail.ee

Kohalik ehitusega tegelev ettevõtte

RAM Builder OÜ

teostab järgmisi töid:

- Üldehituslikud tööd, sise- ja välisviimistlus, plaatimine, pottsepatööd jne
- Soojustamistööd – katusealused, seinad, vundamendid
- Viil- ja lamekatused, lisatarvikud müük-paigaldus
- Erinevate plekkliistude ja liiteplekkide tootmine ja paigaldus
- Akende ja uste müük ja paigaldus
- San tehnilised tööd – kaevetööd, välistrassid ja sisetööd
- Fassaaditööd
- Elektritööd

Samas on võimalik meilt tellida soodsate hindadega ehitusmaterjale koos transpordiga. Õuna 15, Tapa. Tel 5598 3983, 5806 7240.

Valmistame hauakive- ja plaate. Teostame ka **kalmistutöid**: lisame puuduvad nimed, puhastame, värvime, paigaldame ka hauaäriseid jne. **Kontakt**: Ants Tedrekull 511 4835, antstedrekull@gmail.com, Nikolai Sereda 5672 7134.

PRO PLEKITÖÖD OÜ

Teostab järgmisi töid:

- katuste ehitus,
- vihmaveesüsteemide paigaldus,
- plekksepa tööd,
- katuste ja puitfassaadide soojustamine ja renoveerimine.

Meie plekikoda valmistab erinevaid plekksepa töid (katuseluugid, korstnamütsid, läbiviigud, erimõõdulised veep-lekid jne). Kui soovite plekk-katust, siis plekk-katust küsi otse plekkseppadelt.

Info: tel 5556 0167, pro.plekitood@gmail.com

UUED VALLAKODANIKUD

Eleen Koströkin (Lehtse) 1.06.2013
Tarvi Altmäe (Tapa) 3.06.2013
Kristian Bush (Tapa) 3.06.2013
Robin Richard Taškin (Tapa) 15.06.2013
Marat Kolmõkov (Tapa) 26.06.2013
Rasmus Rumm (Tapa) 30.06.2013
Kirill Kuvakin (Tapa) 1.07.2013
Artur Stoma (Tapa) 1.07.2013
Nicol Bahman (Tapa) 3.07.2013
Daniel Ulitin (Patika) 5.07.2013
Sander Straus (Nõmmküla) 19.07.2013
Emily Neidek (Tapa) 18.06.2013

ÕNNITLEME EAKAID!

Evgeniya Burtseva (Tapa) 20.07.1918 95
Helga Eelmaa (Tapa) 19.07.1922 91
Arda Lehtla (Tapa) 20.07.1922 91
Valve Mõtuste (Tapa) 01.08.1922 91
Nadežda Valk (Tapa) 02.07.1923 90
Matilde Valbrit (Tapa) 03.07.1923 90
Laine Thomson (Tapa) 16.07.1923 90
Vilja Vahersalu (moe) 01.07.1928 85
Emmi-Lilian Rosental (Karkuse) 09.07.1928 85
Liia Bepalaja (Pruuna) 10.07.1928 85
Helga Rohusaar (Pruuna) 14.07.1928 85
Klavdiya Topchiy (Tapa) 21.07.1928 85
Laine Võhma (Jootme) 05.07.1933 80
Hans Kütt (Tapa) 06.07.1933 80
Kaarin Särg (Tapa) 13.07.1933 80
Tamara Kirsipuu (Tapa) 15.07.1933 80
Corinna Ennika (Tapa) 21.07.1933 80
Lidia Koptilkina (Tapa) 06.07.1938 75
Anna Volodko (Tapa) 07.07.1938 75
Tamara Malõško (Tapa) 08.07.1938 75
Vasily Tsikalo (Tapa) 10.07.1938 75
Viivi Veltri (Moe) 14.07.1938 75
Malle Liblik (Tapa) 26.07.1938 75
Liubov Malashchenko (Tapa) 27.07.1938 75
Vladimir Tolstenkov (Tapa) 01.08.1938 75
Evi Remlik (Läste) 01.08.1938 75
Valentina Azarevich (Tapa) 03.08.1938 75
Agnes Omel (Saksi) 02.07.1943 70
Nadezda Anishchuk (Tapa) 12.07.1943 70
Tamara Piksar (Tapa) 25.07.1943 70
Tiiu Mere (Tapa) 30.07.1943 70
Ants Hirv (Tapa) 31.07.1943 70

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Ats Talve (Tapa) 23.03.1948 - 9.06.2013
Lembit Sikka (Jootme) 21.12.1925 - 11.06.2013
Tiia Volmre (Läste) 11.08.1950 - 14.06.2013
Linda Annula (Tapa) 3.10.1920 - 22.06.2013
Jaan-Arno Toomla (Lehtse) 25.06.1942 - 1.07.2013
Kaarel Paloots (Jänedal) 30.07.1950 - 9.07.2013
Aivar Leht (Tapa) 4.01.1959 - 9.07.2013
Nikolay Bondarenko (Tapa) 19.12.1922 - 16.07.2013
Eleonora Volodko (Tapa) 29.03.1934 - 21.07.2013
Linda Alla (Tapa) 23.06.1926 - 24.07.2013

Tapa valla ajaleht Sõnumed - Roheline tn 19, Arenduskoda
Üldinfo – tel 325 8690, faks 325 8695.

Ajalehte saab lugeda – tapa.ee,

e-post: sonumed@arenduskoda.ee, heiki@arenduskoda.ee

Toimetaja Heiki Vuntus – tel 325 8696, mobiil 5648 5208

Küljendaja Liina Kald – tel 322 9673, mobiil 528 7998

Trükitud trükikojas Trükis – Pargi 27F, Jõhvi, tel 337 2666

Trükiarv 3600. Leht ilmub üks kord kuus.

Kuulutuste vastuvõtt Roheline tn 19 E-R kell 9-16.

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada.